
Як підготувати дітей до школи

Поради та застереження
Тести для дітей і батьків
Ігри для навчання читати

Поради батькам, що не відвідують дошкільний заклад

Першокласник іде до школи! Скільки хвилювань! Хвилюються батьки, хвилюються школярі, хвилюються і вчителі. Адже, перший вчитель, взявши малюка за руку, поведе його через місток з дошкільного дитинства в дитинство шкільне, обов'язково пам'ятаючи про два його бажання: хочу вчитись і ще хочу гратись.

Саме перші дні навчання є надзвичайно важливими. Мене завжди хвилювало питання: як побудувати шкільне життя так, щоб діти до школи йшли з радістю і бажанням вчитись? Навчання в школі має бути для нього джерелом позитивних емоцій, що допоможе знайти своє місце серед однолітків, підтримає впевненість у собі, у своїх силах. Важливо, щоб ці позитивні емоції пов'язувались із навчальною діяльністю, її процесом та першими результатами.

Заздалегідь батькам потрібно замислитись, чи готова дитина до школи? За основу готовності приймається необхідний рівень розвитку дитини, без якого вона не може успішно навчатись у школі

Річ у тім, що шлях розвитку кожної дитини індивідуальний. Хтось починає раніше за інших ходити, але потім довго не говорить; хтось, навпаки, не вміє усміхатися, зате починає говорити цілими фразами і добре запам'ятовує букви. Тому до шкільного віку діти мають різний багаж досвіду, знань, умінь, навичок, звичок. Безсумнівно, що згодом кожна з них навчиться читати і рахувати і навіть стане грамотною, але до моменту вступу до школи важливо, щоб дитина мала здатність до навчання. Саме від готовності залежить адаптація малюка до шкільного життя, оволодіння ним навчальною діяльністю, врешті-решт, формування особистості. Часто батьки, а іноді й вчителі вважають основними показниками готовності до школи знайомство дитини з літерами, уміння читати, рахувати, знання віршів та пісень. Однак не тільки це впливає на успішність навчання. Адже формування даних умінь передбачається програмою для першого класу.

ЧИ ГОТОВА ДИТИНА ДО ШКОЛИ?

(тест)

1. Чи хоче Ваша дитина йти до школи?
2. Чи думає Ваша дитина про те, що у школі вона багато дізнається та навчатися їй буде цікаво?
3. Чи може Ваша дитина самостійно виконувати справу, яка потребує зосередженості впродовж 30 хвилин (наприклад, збирати конструктор)?
4. Чи Ваша дитина у присутності незнайомих анітрохи не соромиться?
5. Чи вміє Ваша дитина складати розповіді за картинкою не коротші, ніж із п'яти речень?
6. Чи може Ваша дитина розповісти напам'ять кілька віршів?
7. Чи вміє вона відмінювати іменники за числами (наприклад, олівець - олівці)?
8. Чи вміє Ваша дитина читати по складах або цілими словами?
9. Чи вміє Ваша дитина рахувати до 10 і назад?
10. Чи може вона розв'язувати прості задачі на віднімання й додавання одиниці?
11. Чи правильно, що Ваша дитина має тверду руку?
12. Чи любить вона малювати і розфарбовувати картинки?
13. Чи може Ваша дитина користуватися ножицями і клеєм (наприклад, робити аплікації?)
14. Чи може вона зібрати пазли з п'яти частин за хвилину?
15. Чи знає дитина назви диких і свійських тварин?
16. Чи може вона узагальнювати поняття (наприклад, назвати одним словом овочі: помідори, морква, цибуля)?
17. Чи любить Ваша дитина самостійно працювати - малювати, збирати мозаїку, тощо?
18. Чи може вона розуміти і точно виконувати словесні інструкції?

Результати тестування залежать від кількості позитивних відповідей на запитання тесту. Отже, якщо їх:

15-18 - Ваша дитина готова йти до школи. Ви не дарма з нею працювали, а шкільні труднощі, якщо і виникнуть, можна легко подолати;

10-14 - Ви на правильному шляху, дитина багато чого навчилася, а запитання, на які Ви відповіли "ні", підкажуть Вам, над чим іще потрібно попрацювати;

9 і менше - почитайте спеціальну літературу, постарайтеся приділяти більше часу заняттям з дитиною і зверніть увагу на те, чого вона не вміє. Результати можуть Вас розчарувати. Але пам'ятайте, що всі ми - учні у школі життя. Дитина не народжується першокласником, готовність до школи - це комплекс здібностей, що піддаються корекції. Вправи, завдання, ігри, обрані Вами для

розвитку дитини, легко і весело можна виконувати з мамою, татом, бабусею, старшим братом - з усіма, хто має вільний час і бажання навчатися разом із дитиною. Добираючи завдання, зверніть увагу на слабкі місця розвитку дитини.

Ви можете дати волю своїй фантазії і видозмінювати завдання, а можете точно дотримуватись інструкції - у будь-якому випадку Ваша дитина росте і наближається до школи. Але запам'ятайте, будь ласка, кілька простих *правил*:

- заняття З ДИТИНОЮ мають бути обопільно добровільними;
- їх тривалість не має перевищувати 35 хвилин;
- не намагайтеся пропонувати дитині завдання, якщо вона стомлена,
- постарайтеся, щоб заняття мали регулярний характер - "мозковий штурм" під час підготовки до школи не ефективний;
- якщо Ви побоюєтеся за успіхи своєї дитини, не зосереджуйтеся на виробленні конкретних навичок

Методичні прийоми навчання у початковій школі постійно змінюються, є багато авторських програм, і Ваші зусилля можуть піти врозріз із ними. Корисніше використовувати загальнорозвивальні вправи для зміцнення сприймання, пам'яті, уваги, тонкої моторики рук. Учть дитину звертати увагу на те, як звучать слова - пропонуйте їй виразно повторювати слова, як українські, так і іноземні, знайомі й незнайомі. Розучуйте з нею вірші, скоромовки і складайте казки. Просіть повторювати напам'ять почутий текст і переказувати його своїми словами.

Дуже корисно запам'ятовувати різні предмети, їх кількість і розташування. Не забувайте порівнювати різні предмети і явища: що в них загального і відмінного.

Запропонуйте дитині запам'ятати послідовність цифр (наприклад, номери телефонів). Добре стимулюють розвиток концентрації уваги ігри-лабіринти, в яких потрібно "простежити" доріжку персонажа, а також завдання на порівняння двох майже однакових малюнків.

Не нехуйте заняттями, що розвивають і зміцнюють дрібні рухи рук: ліплення, малювання, аплікації, ігри з конструкторами - усе це створює передумови для формування красивого почерку і сприяє розвитку мислення дитини. Використовуйте підручні засоби - можна відокремити горох від кукурудзи чи бобів, розсортувати гудзики, розкласти сірники.

І, незалежно від успіхів Вашої дитини, намагайтеся створювати здоровий настрій перед школою, за якого вона б прагнула до знань, не боялася низьких балів і була впевнена у тому, що вона для Вас найулюбленіша! Пропоную ще один тест.

ЧИ ГОТОВІ ВИ ВІДДАТИ СВОЮ ДИТИНУ ДО ШКОЛИ?

(тест для батьків)

1. Мені здається, що моя дитина навчатиметься найгірше.
2. Мені здається, що моя дитина часто кривдитиме інших дітей.
3. На мій погляд, чотири уроки - завелике навантаження для маленької дитини.
4. Дитина може спокійно навчатися тільки в тому випадку, якщо вчителька - її власна мама.
5. Важко уявити, що першокласник може швидко навчитися читати, рахувати і писати.
6. Мені здається, що діти у цьому віці ще не здатні дружити.
7. Боюся навіть думати про те, як моя дитина вдень не спатиме.
8. Моя дитина часто плаче, коли до неї звертається незнайома доросла людина.
9. Моя дитина не ходила до дитячого садка і ніколи не розлучається із матір'ю.
10. Я побоююся, що діти глузуватимуть з моєї дитини.
11. Моя дитина, по-моєму, значно слабша за своїх однолітків.
12. Боюся, що вчителька не має можливості оцінити успіхи кожної дитини
13. Моя дитина часто говорить: "Мамо, ми підемо до школи разом!"

Цей тест дає уявлення про ті типові психологічні труднощі, що виникають у першокласників. І якщо з 6 і більше твердженнями Ви погодитесь, Ви самі психологічно ще не готові віддати свою дитину в школу. Уважні батьки вміють запобігати проблемам шкільної адаптації, але для цього потрібно бути впевненим, що Ваша дитина добре підготовлена до школи.

Часто вважається, що після досягнення 7-літнього (а тепер навіть 6-літнього) віку це питання вирішиться саме собою, і батьки бувають дуже розчаровані, коли на попередній співбесіді чують, що їхня дитина не підготовлена до школи. "Що значить "не підготовлена"? - дивуються вони. - А хіба не у школі їх повинні вчити читати, писати і взагалі - загально розвиватися?" Так, але основні новоутворення дошкільного дитинства - уміння грати в рольові, сюжетні ігри та ігри з правилами.

Дитина моделює у грі свої стосунки з довкіллям, програє різні ситуації - в одних вона виступає лідером, в інших - підкоряється, у третіх здійснює спільну діяльність і іншими дітьми і дорослими. Тому найважливіша передумова готовності до школи - це вичерпаність попереднього періоду розвитку, дитина повинна вміти грати. Інакше навантаження початкової школи може виявитися надмірним і призвести до появи невротичних симптомів у дитини (примхливості, плаксивості, страху перед учнями і вчителькою, навіть відмови ходити до школи).

ПОРАДИ БАТЬКАМ: ЯК ПІДГОТУВАТИ ДІТЕЙ ДО ШКОЛИ

Зовсім не слід:

- змінювати режим дня дитини: позбавляти її денного сну, довгих прогулянок, ігор;
- оцінювати все, що робить малюк, так як оцінюється діяльність учня;
- "проходити" з дитиною програму першого класу, насильно замінюючи навчанням.

Необхідно:

- прищепити дитині інтерес до пізнання довкілля, навчити спостерігати, думати, осмислювати побачене і почуте;
- навчити її долати труднощі, планувати свої дії, цінувати час. Учити дитину слухати і чути оточуючих, поважати чужу думку, розуміти, що власні бажання потрібно узгоджувати з бажаннями інших людей, прагнути реально оцінювати свої дії і досягнення;
- формувати світогляд дитини, знання:
  - про довкілля, про себе (прізвище, ім'я, адресу), про свою родину (як звуть батьків, ким вони працюють, що роблять на роботі);
  - про своє село, місто, вулицю;
  - про явища природи (пори року, їх послідовність, місяці кожної пори року, їх загальну кількість і послідовність; дні тижня, частини доби);
  - про Сонце, дощ, сніг;
  - про урожай, борошно, із чого роблять хліб, цукор;
  - про улюблені книжки, мірні і. кажи, пісні, відомих письменників, художників, композиторів;
  - про дорослих людей (професіями, за своєю вихованістю-невихованістю; добротою, чуйністю – байдужістю; яких людей треба поважати, а яких боятися; звідки, на думку дитини, беруться порядні й непорядні люди);
  - про сучасну техніку, транспорт.

РОБИТИ ЧИ НЕ РОБИТИ ?

Поради батькам

РОБІТЬ!

1. Втішайтесь своєю дитиною.
2. Прибираючи чи готуючи їжу, щось наспівуйте. Коли малюк може вас чути, розмовляйте вголос (це допоможе йому навчитися говорити).
3. Якщо ви побачили, що дитина щось робить, розпочніть паралельну розмову (коментуйте її дії).
4. Розмовляйте з дитиною турботливим, заспокійливим, підбадьорливим тоном.
5. Коли дитина розмовляє, слухайте її співчутливо і уважно.
6. Визначте чіткі та тверді умови для дитини.
7. Заохочуйте в дитини прагнення ставити запитання.
8. Не скупіться на нагороду – похвалу чи поцілунок.
9. Говоріть правильно.
10. Будьте терплячими. Щодня читайте дитині.
12. Будьте прикладом для малюка: хай він бачить, яке задоволення ви маєте від читання газет, журналів, книг.
13. Не втрачайте почуття гумору.
14. Проблеми батьків і дітей немає там, де батьки та діти дружать і мають спільні заняття.

НЕ РОБІТЬ!

1. Не перебивайте дитину, не говоріть, що ви вже зрозуміли, не відвертайтеся, поки малюк не скінчив розповідати.
2. Не змушуйте дитину робити те, до чого вона не готова.
3. Не вимагайте одразу дуже багато; мине чимало часу. Перш ніж малюк навчиться самостійно прибирати свої іграшки, наводити порядок у своїй кімнаті.
4. Не слід постійно виправляти дитину, повторюючи: «Не так! Перероби!»
5. Не кажіть: «Ні, вона не червона». Краще сказати просто: «Вона синя».
6. Не треба піддавати критиці дитину навіть сам на сам, тим більше не слід цього робити у присутності інших людей.
7. Не треба встановлювати для дитини багато правил: вона перестане звертати на них увагу.
8. Не виявляйте надмірного занепокоєння з приводу зміни в дитині невеликого руху вперед або, навпаки, деякого регресу.

ІГРИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ

Підійдіть, звуки!

Ця рухлива гра спрямована на закріплення звукового аналізу слова. Її можна провести лише в групі дітей. Назвіть слово, наприклад, "кіт". Три гравці повинні вибрати, якими звуками вони хотіли б бути: першим, другим чи третім (не називаючи самі звуки). Поставте для них три стільці. Потім по чергові запросіть їх: "Підійди до мене, звук "і". Для того, щоб виконати це завдання, дитина, яка отримала лише номер звука в слові, повинна вимовити слово і визначити, яким звуком вона є. Потім вона повинна підійти і сісти на стілець, який відповідає її номерові (у цьому випадку — на другий). Так само потрібно запросити звуки "т" і "к". Вони сідають на свої стільці. Таким чином звуки розміщуються за тим порядком, за яким вони стоять в слові. В кінці слово "читають".

На початку навчання діти кожного разу вимовляють слово і старанно шукають в ньому "свій" звук. З часом це завдання вони виконують все швидше й швидше.

Заміни звук

Гра вдосконалює фонематичний слух, а також розвиває уяву і мисленнєві операції аналізу і синтезу.

Зверніть увагу дитини на те, що коли міняється хоча б один звук у слові, повністю змінюється значення цього слова. Наприклад: рак-мак-лак-бак. Попросіть дитину самостійно замінити перший звук у слові так, щоб утворилося інше слово. Наприклад, дуб-... (зуб), день-... (пень), гак-... (лак), сіль-... (міль), порт-... (торт), робот-... (хобот), калина-... (малина), лінь-... (тінь), ніс-... (ліс), вудка-... (будка) і т.п.

Щоб урізноманітнити гру, попросіть замінити останній звук в слові так, щоб утворилося інше слово. При цьому не прагніть відразу давати складні завдання. Пропонуйте спершу короткі слова з трьох букв. Наприклад: біг-... (бік), ніс-... (ніж), рів-... (рік) і т.п.

Коли дитина навчиться легко виконувати ці завдання, гру можна ускладнити, запропонувавши поміняти в слові другий звук, щоб утворилося нове слово. Наприклад: кит-... (кіт), жар-... (жир), дим-... (дім), лупа-... (липа), сини-... (сани) і т.п.

У кожному варіанті цієї гри за правильну відповідь видається фант. А в кінці гри визначається переможець, який отримує головний приз (який саме, вирішуйте самі).

Чи є такий звук?

Розкажіть дитині, що зараз ви будете шукати звуки-пустуни, які ховаються в різних словах. Спершу ви, як ведучий, називаєте пустотливий звук, а потім

пропонуєте малюкові визначити, чи є він в тому або іншому слові. Наприклад, "а" вибраний звуком-пустуном. Дитина повинна сказати, чи є цей звук в словах: кран, мир, роса, кисіль, шуба, стіл, сонце, лампа і т.д. За кожну правильну відповідь вона отримує фант. Коли малюк правильно буде виконувати це завдання, він може стати ведучим. Гра буде не менш цікавою і корисною для дитини, якщо ви будете інколи спеціально давати неправильні відповіді, а малюкові доведеться перевіряти їх правильність і виправляти помилки.

Голосний – приголосний

Перед початком цієї гри розкажіть малюкові, що звуки бувають голосні і приголосні. Голосні звуки легко проспівати, крикнути; коли їх вимовляти, у роті нічого не перешкоджає — ні губи, ні язичок. Запропонуйте дитині відгадати, який звук голосний в словах "рот", "мак", "ліс". Коли малюк переконається, як легко вимовляються звуки "о", "а" та "і", скажіть йому ще раз, що такі звуки називаються голосними.

Потім зверніть увагу на приголосні звуки. Головна особливість цих звуків полягає в тому, що під час їх вимови нам завжди щось перешкоджає — або губи, або язик. Хай дитина переконається у цьому сама. І відразу ж зверніть її увагу на те, що приголосні звуки бувають м'які і тверді, оскільки вони вимовляються по-різному — то м'яко (н', т', с'), то твердо (н, т, с). Таке визначення голосних і приголосних звуків досить легко і міцно засвоюється.

Тепер можна пограти в гру. Ви називаєте слова і запитуєте дитину, які тут звуки голосні, а які приголосні, де тверді приголосні, а де м'які. Ось, для прикладу, декілька слів: "день", "Ніна", "луг", "діти", "ліс". Інші слова ви без труднощів зможете придумати самі. Назви слова з першим звуком.

Під час гри малюк продовжує знайомитися з твердими і м'якими звуками. Перед грою нагадайте дитині, що приголосні звуки бувають тверді і м'які. Різницю між цими звуками малюк зможе зрозуміти лише з допомогою прикладів, тому постарайтеся чітко виділити перші тверді і м'які приголосні у парах слів: лопата-льон, кит-кіт, лис-ліс, дим-дім, зайчик-Зіна, нитка-нянька, риба-ріка, син-сім, бик-біб, тин-тінь, фара-фінік.

Для того, щоб потренувати дитину розрізняти тверді і м'які звуки, можна використати два варіанти цієї гри. Перший з них полягає у тому, що ведучий називає слово, яке починається, наприклад, з м'якого приголосного звуку. Малюк повинен придумувати інші слова, що починаються з того ж звуку. За кожне слово він отримує фант. Можна ввести в гру правило називати слова почергово. Ваше бажання придумувати слова, які починаються із загаданого звуку, без сумніву, збільшить інтерес дитини до гри. Коли малюк навчиться достатньо добре розрізняти тверді і м'які звуки, можна запропонувати йому самому виконувати роль ведучого

Тверді і м'які приголосні

Ця гра також спрямована на закріплення знань дитини про тверді і м'які звуки.

Найкраще гру проводити в групі, яка складається хоч би з 2-3 дітей. Усі гравці встають або сідають на стільцях колом. Ви, як ведучий, починаєте гру і називаєте слово, яке починається з твердого приголосного. Потім ви кидаєте м'яч одному із малюків. Спіймавши м'яч, дитина повинна замінити цей твердий приголосний звук на м'який і придумати слово з таким звуком. Наприклад: мило-... (місток), рак-... (ріпка), коса-... (кінь), лисичка-... (ліс), баран-... (білка), ваза-... (віник), газ-... (гірка), дерево-... (дятел), зима-... (зірка), нитка-... (ніч), палка-... (пісок), сало-... (сіно), танець-... (тінь) Після того як дитина назве слово з м'яким приголосним звуком, вона повертає м'яч ведучому. Пізніше, коли у малюків вже не буде великих труднощів з виконанням цього непростого завдання, гру можна ускладнити. Наприклад, отримавши від гравця м'яч і слово з м'яким приголосним, ви називаєте інше слово з твердим приголосним, а наступному гравцеві пропонуєте придумати слово з іншим м'яким приголосним.

За кожен правильну відповідь гравці нагороджуються фантами. Наприкінці гри необхідно підвести підсумки і визначити переможця.

Назви букву

Перш ніж розпочати цю гру, ознайомте дитину хоча б з кількома буквами (наприклад, "а", "я", "м"). Для початку цих букв буде достатньо. Потім чергуйте ознайомлення з новими буквами й ігри на закріплення знання цих букв.

У цій грі вам будуть потрібні картки з буквами. Спершу поясніть малюкові правила гри. Ви показуєте картку з буквою, а він вимовляє, яка буква написана. За правильну відповідь малюк отримує фант. Після гри подаруйте дитині приз, величина якого буде залежати від кількості зароблених фантів.

Зверніть увагу дитини на те, що червоні букви — голосні, а сині — приголосні. Використайте цю гру для вивчення всіх букв алфавіту.

Назви слова на задану букву

У цій грі дитина повинна разом з вами по черзі називати слова, які починаються на одну й ту ж букву, наприклад, на букву "а". Краще, якщо малюк сам визначить, на яку букву ви будете називати слова. Якщо йому важко пригадати слово на задану букву, не поспішайте підказувати. Спробуйте спершу назвати ознаки якого-небудь об'єкта, назва якого починається на цю букву. Поставте навідні запитання, зробіть все, щоб малюк зміг сам назвати слово на цю букву. Якщо ця гра проводиться в групі дітей, можна організувати змагання "Хто назве більше слів". Гра буде складнішою, якщо ви обмежите вибір слів, які придумують діти, визначеною тематикою. Наприклад, "Назви яких ягід і фруктів

починаються з букви "П" ?-') (полуниця, порічки, персики). "Назви яких тварин починаються з букви "М" (мавпа, миша, морж). "Назви продукти, назви яких починаються з букви "К" (каша, котлета, ковбаса, крупа, какао і т.п.). "Назви яких овочів починаються з букви "Р"?" (редиска, ріпа, редька). "Назви квіти, назви яких починаються з букви "Л"(лотос, лілія і т.п.).

Почни з останньої букви

Ця гра схожа на попередню. Її відмінність полягає лише в тому, що гравці спершу визначають, на яку букву закінчується назване слово, і потім придумують слово, яке починається з цієї букви. Наприклад, ви назвали слово на букву "о", скажімо, "осінь". Далі може бути так: "ніж" — "жаба" — "абрикос" і т.д. За кожне правильно назване слово учасники отримують фант, а в кінці гри визначають переможця.

Це завдання досить складне для дітей 5-6 років. Тому будьте готові до того, що, в разі ускладнень, вам доведеться допомагати малюкові. А робити це краще таким же чином, як і в грі "Назви слова на задану букву".

Веселі рими

Дуже корисно складати з малюком смішні рими з різноманітних слів. Це сприяє розвитку у дитини не лише почуття рими і гумору, але також фантазії, мислення й пам'яті.

Спершу спробуйте самі придумати слова до рими: хлопчик-горобчик, рамак, читати-рішати. Якщо ви граєте вдвох з дитиною, римовані слова необхідно придумувати по черзі. За кожну пару слів гравець отримує фант. Хто не зможе придумати риму — пропускає хід. Хто заробить максимальну кількість фантів — переможець. Постарайтеся проводити перші ігри так, щоб з невеликою перевагою виграла дитина. Перемога створить їй позитивний емоційний фон і буде підтримувати прагнення пограти в цю гру знову і знову. Наприкінці гри зароблені дитиною фанти можна поміняти на солодкий приз або маленьку іграшку. Це ще один додатковий фактор, який буде приваблювати малюка до цієї корисної гри. Дуже цікаво проводити такі ігри в групі дітей. Використовуючи змагання, можна створити атмосферу справжнього азарту й творчості. Наприкінці гри виділіть тих дітей, які придумали максимальну кількість рим і отримали за це найбільше фантів. Постарайтеся знайти добрі слова і для інших малюків, щоб кожний гравець хоч у чомусь відчував себе переможцем.

ДЕСЯТЬ ПОРАД, ЯК ЗАЦІКАВИТИ ДІТЕЙ ЧИТАТИ

1. Давайте хороший приклад дитині, показуючи їй, як вам подобається читати. Тримайте вдома велику кількість книг та журналів. Нехай ваша дитина побачить вас за читанням.
2. Дайте дитині подивитись вашу книгу. Читайте її вголос або дозвольте їй прочитати її вам. Визначте певний час і місце для читання.
3. Регулярно відвідуйте бібліотеку. Покажіть вашій дитині, як бібліотека працює і де дитина може знайти свої улюблені книги.
4. Приносьте своїй дитині книги, які задовольняють її індивідуальним потребам, наприклад таким, як спортивні змагання, тварини чи балет, включаючи художню і документальну літературу.
5. Зацікавте свою дитину яким-небудь хобі чи діяльністю, котра потребує читання та подобається їй. Конструюйте, готуйте їжу, грайте в настільні ігри, так як такі заняття потребують, щоб дитина читала інструкції.
6. Заохочуйте ваших дітей до листування зі своїми однолітками. Ними можуть бути друзі, котрі переїхали далеко, далекі родичі просто друзі з листування.
7. Організуйте пошук скарбів. Заховайте якусь річ, наприклад нову книгу, а потім лишіть письмові підказки, котрі приведуть дитину на це місце.
8. Заплануйте екскурсію в зоопарк, цирк, музей і т. п. Знайдіть книги, котрі з цим пов'язані і поділіться ними з вашою дитиною.
9. Заохочуйте вашу дитину складати різні історії і записуйте їх в той час, коли вона їх розповідає. Зробіть їй власну збірку оповідань, записуючи історії і добавляючи її власні малюнки. Пізніше ваша дитина зможе читати свою книгу вам, другу, молодшому брату чи сестрі.
10. Якщо ваша дитина – неохочий читач, вигадайте гру в читання буденних речей, таких як коробка з - під каші, наклейки, старі листівки, комікси, програми телепередач. На холодильнику чи родинній інформаційній дошці лишайте повідомлення, котрі можуть їх зацікавити.

ДЕСЯТЬ ПОРАД З ВИХОВАННЯ МАЛЕНЬКОГО ЧИТАЧА

1. Читайте вашій дитині поштові листівки, інструкції на коробках з – під дитячого харчування. Це дуже важливо для дитини.
2. Доки дитина росте, показуйте їй малюнки та збірки оповідань. Кольори та форми вразять її, а слухання веде до вивчення.
3. Регулярно відвідуйте бібліотеку. Дозволяйте дітям вибирати книги самостійно.
4. Читання перед сном повинно стати регулярною сімейною традицією. Якщо для читання будуть вибрані правильні книги, то навіть старшим дітям буде цікавим читання вголос.
5. Пам'ятайте про поезію! Короткий вірш – це найкращий спосіб привернути увагу на деякий час.
6. Заохочуйте дітей до читання вголос в той час, коли ви готуєте, прасуєте, шиєте, займаєтесь пранням білизни.
7. Використовуйте телебачення, щоб привернути увагу до читання. Більше читайте про людей, країни і різні речі котрі цікавлять вашу родину по телебаченню.
8. Тримайте дома безліч матеріалу для читання. Зберігайте дитячу літературу на нижніх полицях, щоб діти могли її легко дістати.
9. Нехай ваша дитина побачить вас за читанням. Розмовляйте стосовно того, про що читаєте.
10. Даруйте книги дітям. Цим ви даєте зрозуміти, що книги особливі.

Ніколи не пізно заохотити дитину до читання. Оскільки діти слухають історії, вони вивчають нові звукосполучення, збільшують свій запас слів, удосконалюють мислення. На період з моменту народження до чотирирічного віку припадає майже 50 % розумового розвитку вашої дитини. Чи не найкращий це період, щоб дати поштовх розвитку мислення?

Читайте разом.

ПАМ'ЯТКА БАТЬКАМ ПЕРШОКЛАСНИКІВ

1. Любіть дитину. Знаходьте радість у спілкуванні з нею. Дайте дитині місце в сім'ї.
2. Хай не буде жодного дня без прочитаної книжки! Нехай цікава книга буде найкращим дарунком для Вашої дитини.
3. Розмовляйте з дитиною, розвивайте її мову і спонукайте до мислення. Цікавтеся справами і проблемами дитини.
4. Дозволяйте дитині малювати, клеїти, вирізати, ліпити. Це розвиває її творчу уяву.
5. Організуйте сімейні екскурсії, екскурсії по місту, походи з обов'язковим спільним обговоренням.
6. Надайте перевагу повноцінному харчуванню дитини, а не розкішному одягу.
7. Обмежте перегляд телепередач, роботу за комп'ютером до 30 хвилин на день. Вчіть дитину вибирати корисні телепередачі для перегляду, правильно розподіляти свій час.
8. Привчайте дітей до самообслуговування, формуйте трудові навички.
9. Не робіть з дитини лише споживача. Хай вона буде рівноправним членом сім'ї зі своїми правами і обов'язками.
10. Ознайомте дитину із родовим деревом. Навчіть її турбуватися про менших, старших, хворих.